Þessum upplýsingum átt þú rétt á

Jónína Þ. Stefánsdóttir

5. apríl 2016

Ársfundur Matvælastofnunar

Er neytandinn í myrkri...

Matvælastofnun
Merkingar matvæla
Þessum upplýsingum átt þú rétt á
Heiti vörunnar
Innihaldsefni
eru í röð eftir minnkandi magni.
Geymsluþol
„Síðasti notkunardagur“/ „notist eigi síðar en“
Ekki má selja matvæli eftir þann dag, því þau eru ekki lengur örugg til neyslu.
„Best fyrir“
Það má selja matvæli þó „Best fyrir“ dagsetning sé liðin, ef aðgreind í verslun.
Aðalsalat
Krabbasalat
Með paprikubitum
Innihald:
Repjuolía, krabbakjöt (28%), vatn, sykur, edik, eggjarauður, paprika (4%), laukur, salt, bindiefni (E-405, E-415), krydd, bragðefni, rotvarnarefni (E-211)
Síðasti notkunardagur:
05.04.2016
Næringargildi í 100 g:
Orka 1944 kJ / 465 kkal
Fita 41 g
þar af mettuð 4,6
Kolvetni 13 g
þar af sykurtegundir 0,7 g
Prótein 11 g
Salt 0,71 g
Þyngd: 250 g
Kælivara 0 – 4 °C
Aðalsalat ehf.
Sólskinsgötu 1
121 Reykjavík
s. 555-6667
Netfang:
meistari@isl.is
Ofnæmis- og óþolsvaldar
eru merktir með skýrum hætti og aðgreindir t.d. með feitletrun. Þegar matvæli eru seld án umbúða á kaupandi rétt á upplýsingum um ofnæmis- og óþolsvalda og flest önnur atriði sem venjulega koma fram á umbúðunum.
Næringarmerking
Hún sýnir hve mikið matvæli innihalda af orku og ákveðnum næringarefnum í 100 g eða ml. Öll atriðin hér til hægri verða að koma fram í næringarmerkingu.
Skylt verður að næringarmerkja flest matvæli frá 13.12.2016
Magn innihaldsefna
Ef heiti vöru, myndir eða texti draga fram ákveðin innihaldsefni, eða neytendur tengja ákveðin innihaldsefni við heitið, þá verður magn þeirra (%) að koma fram.
Heiti og heimilisfang
Fyrirtækið sem neytendur geta haft samband við vegna matvörunnar.
Geymsluskilyrði
Kælivörur geymast við 0-4°C, frystivörur við a.m.k. -18°C. Rétt geymsla matvæla tryggir að geymsluþolsmerking standist.
Aukefni eru merkt með flokksheiti sem lýsir tilgangi með notkun og E-númeri eða heiti aukefna.

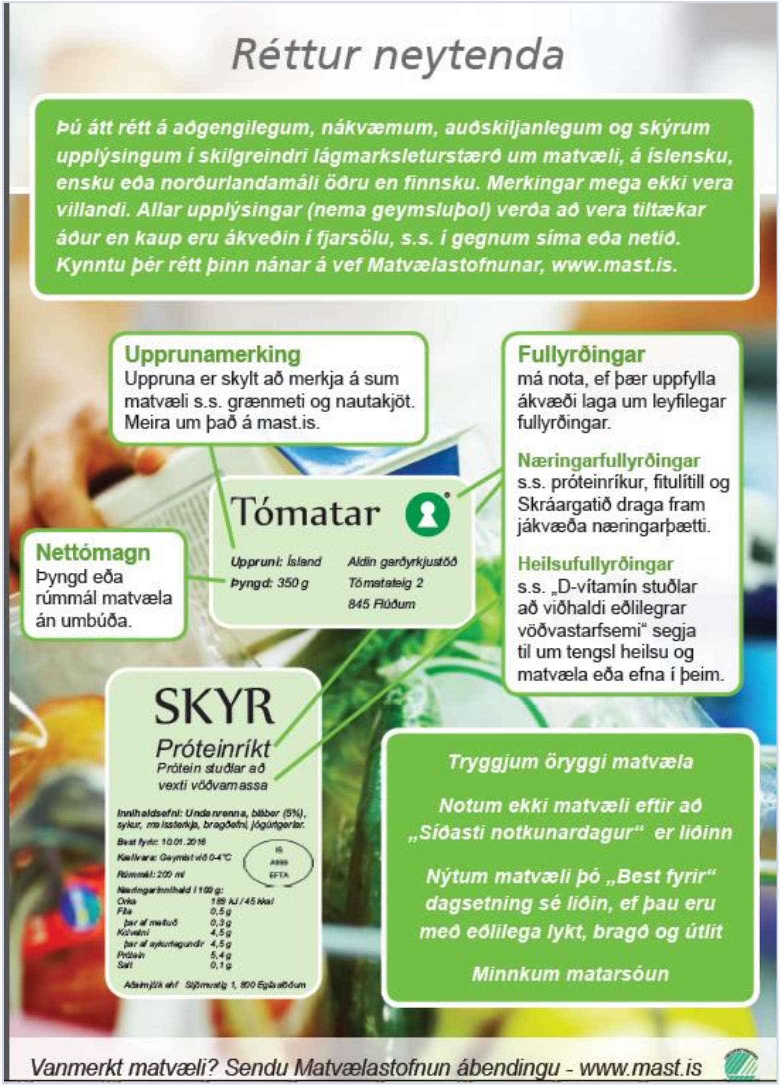

Réttur neytenda
Þú átt rétt á aðgengilegum, nákvæmum, auðskiljanlegum og skýrum upplýsingum í skilgreindri lágmarksleturstærð um matvæli, á íslensku, ensku eða norðurlandamáli öðru en finnsku. Merkingar mega ekki vera villandi. Allar upplýsingar (nema geymsluþol) verða að vera tiltækar áður en kaup eru ákveðin í fjarsölu, s.s. í gegnum síma eða netið. Kynntu þér rétt þinn nánar á vef Matvælastofnunar, www.mast.is.
Upprunamerking
Uppruna er skylt að merkja á sum matvæli s.s. grænmeti og nautakjöt. Meira um það á mast.is.
Fullyrðingar
má nota, ef þær uppfylla ákvæði laga um leyfilegar fullyrðingar.
Næringarfullyrðingar
s.s. próteinríkur, fitulítill og Skráargatið draga fram jákvæða næringarþætti.
Heilsufullyrðingar
s.s. „D-vítamín stuðlar að viðhaldi eðlilegrar vöðvastarfsemi“ segja til um tengsl heilsu og matvæla eða efna í þeim.
Tómatar
Uppruni: Ísland
Þyngd: 350 g
Aldin garðyrkjustöð
Tómatateig 2
845 Flúðum
Nettómagn
Þyngd eða rúmmál matvæla án umbúða.
SKYR
Próteinríkt
Prótein stuðlar að vexti vöðvamassa
Orka 189 kJ / 45 kkal
Fita 0,5 g
Kolvetni 4,5 g
Prótein 5,4 g
Salt 0,1 g
EFTA
Tryggjum öryggi matvæla
Notum ekki matvæli eftir að „Síðasti notkunardagur“ er liðinn
Nýtum matvæli þó „Best fyrir“ dagsetning sé liðin, ef þau eru með eðlilega lykt, bragð og útlit
Minnkum matarsóun
Vanmerkt matvæli? Sendu Matvælastofnun ábendingu - www.mast.is

Hvaða upplýsingar eiga að vera ?

- Vöruheiti
- Hvað er í matvörunni
  - Innihaldslisti í fallandi röð
  - Ofnæmis- og óþolsvaldar
  - Magn mikilvægra innihaldsefna
- Nettómagn
- Hver ber ábyrgð á vörunni

Matvælastofnun

Hvaða upplýsingar eiga að vera ?

- Geymsluþol
- Geymsluskilyrði
- Notkunarskilyrði
- Notkunarleiðbeiningar

Matvælastofnun

Hvaða upplýsingar eiga að vera ?

- Næringaryfirlýsing –næringargildismerking (13. des. 2016)
- Uppruni
- Alkóhól %
- Ýmsar viðbótarupplýsingar

- Upplýsingar samkvæmt sérreglugerðum

mast Matvælastofnun

Þú átt rétt á að upplýsingar séu

- ekki villandi
  (um eiginleika, samsetningu, framleiðslu, uppruna...)

- nákvæmar, skýrar, auðskiljanlegar

- ekki að eigna matvælum það að
  koma í veg fyrir,
  vinna á eða lækna sjúkdóma

Matvælastofnun

Þú átt rétt á að lögboðnar upplýsingar séu

- tiltækar og auðveldlega aðgengilegar

- á áberandi stað,
  auðsjáanlegar,
  auðlæsilegar,
  óafmáanlegar

- Og ekki skal á nokkurn hátt
  fela þær, skyggja á þær,
  draga úr þeim,
  raska með truflandi efni s.s. skriflegu eða myndrænu

Á íslensku, ensku eða norðurlandamáli (öðru en finnsku)

Geymsluþol

- Síðasti notkunardagur eða Notist eigi síðar en 5. apríl 2016

  Þegar dagsetning er liðin:
  Má ekki selja
  Á ekki að borða

- Best fyrir og Best fyrir lok

  Þegar dagsetning er liðin:
  Má selja, ef neysluhæf
  Má borða, ef rétt geymd og í lagi

Geymsluþol

„Síðasti notkunardagur“/ „notist eigi síðar en“

Ekki má selja matvæli eftir þann dag, því þau eru ekki lengur örugg til neyslu.

„Best fyrir“

Það má selja matvæli þó „Best fyrir“ dagsetning sé liðin, ef aðgreind í verslun.

Matvælastofnun

Tryggjum öryggi matvæla

Notum ekki matvæli eftir að „Síðasti notkunardagur“ er liðinn

Nýtum matvæli þó „Best fyrir“ dagsetning sé liðin, ef þau eru með eðlilega lykt, bragð og útlit

Minnkum matarsóun

Næringarmerking

Hún sýnir hve mikið matvæli innihalda af orku og ákveðnum næringarefnum í 100 g eða ml. Öll atriðin hér til hægri verða að koma fram í næringarmerkingu.

Skylt verður að næringarmerkja flest matvæli frá 13.12.2016

Næringargildi í 100 g:

Orka	*1944 kJ / 465 kkal*
Fita	*41 g*
þar af mettuð	*4,6*
Kolvetni	*13 g*
þar af sykurtegundir	*0,7 g*
Prótein	*11 g*
Salt	*0,71 g*

Þyngd: *250 g*

Kælivara 0 – 4 °C

Aðalsalat ehf.
Sólskinsgötu 1
121 Reykjavík
s. 555-6667
Netfang:
meistari@isl.is

Aðalsalat

Krabbasalat

Með paprikubitum

Innihald:
*Repjuolía, **krabbakjöt** (28%), vatn, sykur, edik, **eggjarauður**, paprika (4%), laukur, salt, bindiefni (E-405, E-415), krydd, bragðefni, rotvarnarefni (E-211)*

Innihaldsefni
eru í röð eftir minnkandi magni.

Ofnæmis- og óþolsvaldar
eru merktir með skýrum hætti og aðgreindir t.d. með feitletrun. Þegar matvæli eru seld án umbúða á kaupandi rétt á upplýsingum um ofnæmis- og óþolsvalda og flest önnur atriði sem venjulega koma fram á umbúðunum.

Ópakkað - óforpakkað

- T.d. matur á sjálfsafgreiðslubar,
  pöntuð pitsa,
  matur á veitingastað og mötuneyti

- Neytandinn á rétt á **sömu** upplýsingum um **ó**forpakkaða matvöru og forpakkaða (**nema** næringargildi)

- Skylt að veita upplýsingar um **ofnæmis- og óþolsvalda**. Ef það er gert munnlega þá þarf að kynna á sýnilegan hátt að starfsfólk veiti þær upplýsingar

MAST Matvælastofnun

Þú átt rétt á ýmsum sértækum upplýsingum

- „Pakkað í **loftskiptar** umbúðir“
- „Með **sætuefnum**“
- „Inniheldur **lakkrís** – einstaklingar með háþrýsting skulu forðast að neyta vörunnar í miklu magni“
- Drykkjarvörur með mikið **koffín** – viðvörun á íslensku
  Önnur matvæli m viðbættu koffín – viðvörun á íslensku
- **Frystidagsetningu** á kjöti og fiski
- **Erfðabreytt**
- **Aukefni** séu með flokksheiti og heiti eða E-númer

mast Matvælastofnun

Þú átt rétt á upplýsingum sem fylgja heiti

- Ástand/meðhöndlun t.d. reykt, þykkt ...
- Hvort matvæli eru **þídd** (en undantekningar)
- Hvort matvæli hafa verið **geisluð**
- Ef hráefni, sem neytandi á von á,
  er **skipt út** t.d. ostlíki í stað osts
- Um **viðbætt vatn**, ef meira en 5% í kjöti eða fiski
- Ef kjöt eða fiskur er „**límt**“ saman og virðist heilt stykki

Upplýsingar sem fyrirtæki notar valfrjálst

- Næringarfullyrðingar

  Próteinrík, fitulítið, létt..., Skráargatið

- Heilsufullyrðingar

  sem eru um tengsl matvæla eða efna í þeim við heilbrigði s.s.

  „D-vítamín stuðlar að viðhaldi eðlilegrar vöðvastarfsemi“

- Glútenlaust, laktósafrítt

- „Án viðbætts sykurs“ og

  „Inniheldur sykur frá náttúrunnar hendi“

Matvælastofnun

Aðrar fullyrðingar:

- Ferskt, náttúrulegt...
- Án MSG, með ... án ... án ... með...
- Hágæða, ekta...
- Nýpressað, nýslátrað, nýveiddur, nýtínd...

Matvælastofnun

Kjöt

Þú átt rétt á upplýsingum um

- kollagen og fitu í kjöthakki
- uppruna á nautgripakjöti

Matvælastofnun

Áfengir drykkir (meira en 1,2%)

- Þú átt ekki rétt á
  - Innihaldslista
  - Næringarupplýsingum

- Þú átt rétt á upplýsingum um
  - Ofnæmis- og óþolsvalda t.d. „Inniheldur súlfít“
  - % alkóhólstyrk

Aldinsafar og sambærilegar vörur

- ....safi (skv. sérreglugerð)
  - Það þarf að taka fram ef safinn er úr þykkni **„Framleitt úr þykkni“**
  - Það má ekki bæta sykri í safa
    - Ef merkt **“Án viðbætts sykurs“**
      verður að merkja **„Inniheldur sykur frá náttúrunnar hendi“**

- Aðrir drykkir ....nektar (skv. sérreglugerð)
  - Nektar – lágmarksmagn þarf af aldinum.
    Upplýsa þarf um fram magn af aldinum.
    Aldinmagn minnst ...%

Aðrir aðrir drykkir
- vatn, með sykri/sætuefnum, með eða án safa, bragðefni,

Matvælastofnun

Sérreglur í ESB sem ekki eru hér

- Í Evrópusambandinu þarf að gefa neytendum upplýsingar um:
  - Almennt og latneskt heiti
  - Villtur / alinn
  - Veiðisvæði / eldissvæði
  - Veiðarfæri

- Hér á landi:
  - Engar slíkar upplýsingar þarf að gefa til neytenda

mast Matvælastofnun

Takk fyrir!

www.mast.is